

14 Temmuz 2009 SALI

Resmî Gazete

Sayı : 27288

MİLLETLERARASI SÖZLEŞME

□□□□□□□□□□□□

Karar

3/12/2008

Abdullah GÜL

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

Devlet Bak.

ve

H. YAZICI

Devlet Bakanı

E. BAĞIŞ

Devlet Bakanı

M. V. GÖNÜL

Milli Savunma Bakanı

N. ÇUBUKÇU

Milli Eğitim Bakanı

M. M. EKER

Tarım ve Köyişleri Bakanı

Çalışma ve Sos. Güv. Ba

E. GÜNAY

Kültür ve Turizm Bakan

ENGELLİLERİN HAKLARINA İLİŞKİN SÖZLEŞME

Giriş

□□□□□□□□□□

İşbu Sözleşme'ye Taraf

(a) Birleşmiş Milletler Ş

(b) Birleşmiş Milletler'in

(c) Tüm insan haklarını

(d) Ekonomik, Sosyal ve İ

(e) Engelliliğin gelişen İ

(f) Engelliler için Dünya

(g) Engelliliğe ilişkin ko

(h) Bir kişinin engelli ol

(i) Bunun yanısıra enge

(j) Daha yoğun desteğe

(k) Çeşitli araç ve yükü

(1) Özellikle gelişmekte

(m) Engellilerin toplumu

(n) Kendi seçimlerini ya

(o) Engellilerin kendiler

(p) Irk, ten rengi, cinsiy

(q) Engelli kadınların ve

(r) Engelli çocukların di

(s) Engellilerin insan te

(t) Engellilerin çoğunluğ

(u) Birleşmiş Milletler Ş

(v) Fiziksel, sosyal, ek

(w) Diğer bireylere ve a

(x) Ailenin toplumun do

(y) Engellilerin hakların

Aşağıdaki hükümler üz

Madde 1

Amaç

Bu Sözleşme'nin amac

Engelli kavramı diğer b

□□□□□□□□□□□□

Madde 2

Tanımlar

İşbu Sözleşme'nin amaçları

"İletişim" er

"Dil" sözlü c

"Engelliliğe dayalı

"Makul düzenlem

"Evrensel tasarım

Madde 3

Genel İlkeler

İşbu Sözleşme'nin day

(a) Kendi seçimlerini ya

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

(b) Ayrımcılık yapılmaması;

(c) Engellilerin topluma katılımı;

(d) Farklılıklara saygı gösterilmesi;

(e) Fırsat eşitliği;

(f) Erişilebilirlik;

(g) Kadın-erkek eşitliği;

(h) Engelli çocukların eğitimi;

Madde 4

Genel Yükümlülükler

1. Taraf Devletler engelli bireylerin haklarını korumakla yükümlüdür.

(a) Bu Sözleşme'de tanımlanan hakları korumak ve geliştirmek;

(b) Yürürlükte mevcut, gelecekte de uygulanacak olan diğer uluslararası sözleşmelerle uyumlu olarak, hakları korumak ve geliştirmek;

□□□□□□□□□□□□

- (c) Tüm politika ve proğ
- (d) Bu Sözleşme'yle ba
- (e) Kişiler, örgütler vey
- (f) Standartlar ve rehbe
- (g) Maliyeti karşılanabil
- (h) Engellilere yeni tekr
- (i) Engellilerle çalışan n

taahhüt

2. Taraf Devletler ekon
3. Taraf Devletler işbu
4. Bu Sözleşme'deki hi
5. Bu Sözleşme'nin hü

Madde 5

Ayrımcılık Yapılmaması

1. Taraf Devletler herke
2. Taraf Devletler enge
3. Taraf Devletler eşitli
4. Engellilerin fiili eşitli

Madde 6

Engelli Kadınlar

1. Taraf Devletler enge
2. Taraf Devletler kadın

Madde 7

Engelli Çocuklar

1. Taraf Devletler, engeli

2. Engelli çocuklarla ilg

3. Taraf Devletler engeli

Madde 8

Bilinçlendirme

1. Taraf Devletler, aşağı

(a) Aile

(b) Yaşamın her alanın

(c) Engelli bireylerin ka

2. Bu amaca yönelik te

(a) Toplumda bilinç yar

(i) Engelli bireylerin hak

□□□□□□□□□□□□

(ii) Engellilere yönelik o

(iii) Engelli bireylerin be

(b) Erken yaştan itibaren

(c) Tüm kitle iletişim ara

(d) Engellilere ve hakla

Madde 9

Erişebilirlik

1. Taraf Devletler enge

(a) Binalar, yollar, ulaş

(b) Elektronik hizmetler

2. Taraf Devletler aşağı

(a) Kamuya açık veya l

□□□□□□□□□□□□

(b)

(c) İlgili kişilerin engelli

(d) Kamuya açık binala

(e) Kamuya açık binala

(f) Engellilerin bilgiye e

(g) Engellilerin İnternet

(h) Erişilebilir bilgi ve ile

Madde 10

Yaşama Hakkı

Taraf Devletler her insa

Madde 11

Risk Durumları ve İnsan

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

Taraf Devletler silahlı ç

Madde 12

Yasa Önünde Eşit Tanın

1. Taraf Devletler, enge

2. Taraf Devletler enge

3. Taraf Devletler enge

4. Taraf Devletler hak e

5. Taraf Devletler işbu Ma

Madde 13

Adalete Erişim

1. Taraf Devletler enge

2. Taraf Devletler enge

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

Madde 14

Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği

1. Taraf Devletler engellenen kişilerin özgürlüklerini ve güvenliğini korumakla yükümlüdür.

(a) Kişi özgürlüğü ve güvenliği, hukukun üstünlüğüne ve insan haklarına dayanmalıdır.

(b) Özgürlüklerinden huşu kişilerin özgürlüklerini ve güvenliğini korumakla yükümlüdür.

2. Taraf Devletler engellenen kişilerin özgürlüklerini ve güvenliğini korumakla yükümlüdür.

Madde 15

İşkence, insanlık dışı ve onurlu muamele

1. Hiç kimse işkence ve insanlık dışı muamele görmemelidir.

2. Taraf Devletler engellenen kişilerin özgürlüklerini ve güvenliğini korumakla yükümlüdür.

Madde 16

Sömürü, Şiddet veya İstisna

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

1. Taraf Devletler enge

2. Taraf Devletler enge

3. Taraf Devletler sömü

4. Taraf Devletler koruy

5. Taraf Devletler enge

Madde 17

Kişisel Bütünlüğün Kor

Engelli her kişi, beden

Madde 18

Seyahat Özgürlüğü ve U

1. Taraf Devletler enge

(a) Uyrukluk kazanma v

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

(b) Kişinin engelli olma

(c) Kendi ülkesi

(d) Kendi ülkesine girm

2. Engelli çocuklar doğ

Madde 19

Bağımsız Yaşayabilme v

İşbu Sözleşmeye Taraf

(a) Engelliler diğer bire

(b) Engellilerin kişisel d

(c) Kamusal hizmet ve

Madde 20

Kişisel Hareketlilik

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

Taraf Devletler engellile

(a) Engellilerin istedikle

(b) Engellilerin hareketi

(c) Engellilere ve engel

(d) Harekete yardımcı a

Madde 21

Düşünce ve İfade Özgür

Taraf Devletler engellile

(a) Kamuya sunulması

(b) Engellilerin resmi te

(c) Kamuya açık hizme

(d) İnternet aracılığıyla

□□□□□□□□□□□□

(e) İşaret dili kullanımını

Madde 22

Özel Hayata Saygı

- 1.
2. Taraf Devletler enge

Madde 23

Hane ve Aile Hayatına S

1. Taraf Devletler evlilik
 - (a) Evlilik çağına gelmiş
 - (b) Engellilerin çocukla
 - (c) Çocuklar
2. Taraf Devletler, vela

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

3. Taraf Devletler, enge

4. Taraf Devletler, bir ç

5. Taraf Devletler, enge

Madde 24

Eğitim

1. Taraf Devletler enge

(a) İnsan potansiyelinin

(b) Engellilerin; kişilikle

(c) Engellilerin özgür bi

2. Taraf Devletler bu ha

(a) Engelliler engelleri n

(b) Engelliler yaşadıkla

□□□□□□□□□□□□

(c) Bireylerin ihtiyaçları

(d) Engellilerin genel eğ

(e) Engellilere yönelik b

3. Taraf Devletler enge

(a) Braille ve diğer biçim

(b) İşaret dilinin öğrenil

(c) Görme, işitme veya

4. Taraf Devletler bu ha

5. Taraf Devletler enge

Madde 25

Sağlık

Taraf Devletler engellile

Taraf Devletler;

- (a) Parasız veya karşılıksız olarak;
- (b) Engellilerin özelliklerine göre;
- (c) Sağlık hizmetlerini karşılamak üzere;
- (d) Sağlık profesyonellerinin katılımıyla;
- (e) Ulusal mevzuatın sınırlarında;
- (f) Engelliliğe dayalı olarak;

Madde 26

Habilitasyon ve Rehabilitasyon

1. Taraf Devletler engellilerin haklarını sağlamak için;
 - (a) Habilitasyon ve rehabilitasyon hizmetleri;
 - (b) Engellilerin topluma katılımını;

□□□□□□□□□□□□

2. Taraf Devletler habil

3. Taraf Devletler enge

Madde 27

Çalışma ve İstihdam

1. Taraf Devletler enge

(a) İşe alım ve istihdam

(b) Fırsat eşitliği, eşit d

(c) Engellilerin iş ve se

(d) Engellilerin genel te

(e) İş piyasasında enge

(f) Serbest çalışma, gir

(g) Engellileri kamu sek

□□□□□□□□□□□□

(h) Olumlu eylem programları

(i) Engellilerin çalıştığı alanlar

(j) Engellilerin açık iş piyasasına

(k) Engelliler için mesleki

2. Taraf Devletler engelli

Madde 28

Yeterli Yaşam Standardı

1. Taraf Devletler, engelli

2. Taraf Devletler engelli

(a) Engellilerin temiz suya

(b) Özellikle engelli kadınlar

(c) Yoksulluk koşullarını

□□□□□□□□□□□□

(d) Engellilerin toplu ko

(e) Engellilerin emeklilik

Madde 29

Siyasal ve Toplumsal Ya

□□□□□□□□□□□□

Taraf Devletler, engelli

(a) Diğerlerinin yanısıra

(i) Seçim usullerinin, te

(ii) Engellilerin, seçimle

(iii) Engellilerin seçmen

(b) Engellilerin ayrımcılı

(i) Ülkenin kamusal ve

(ii) Engellileri uluslarara

Madde 30

Kültürel Yaşama, Dinler

1. Taraf Devletler enge

(a) Kültürel materyaller

(b) Televizyon program

(c) Tiyatro, müze, siner

2. Taraf Devletler, sade

3. Taraf Devletler, ulus

4. Engelliler, diğer birey

5. Taraf Devletler, enge

(a) Engellilerin her sevi

(b) Engellilerin, özel sp

□□□□□□□□□□□□

(c) Engellilerin spor, eğ

(d) Engelli çocukların, c

(e) Eğlence, turistik, bo

□□□□□□□□□□□□

Madde 31

□□□□□□□□□□□□

İstatistikler ve Veri Topl

1. Taraf Devletler bu S

(a) Verinin korunması,

(b) İstatistiklerin topları

2. Bu Maddeye göre to

3. Taraf Devletler topları

Madde 32

□□□□□□□□□□□□

Uluslararası İşbirliği

1. Taraf Devletler bu sö

(a) Uluslararası kalkınm

(b) Bilgi, deneyim ve eğ

(c) Araştırma, bilimsel v

(d) Erişilebilir ve destek

2. Bu Maddenin hüküm

Madde 33

Ulusal Uygulama ve Der

1. Taraf Devletler kend

2. Taraf Devletler, kenc

3. Taraf Devletler, baş

Madde 34

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

Engelli Hakları Komitesi

1. İşbu Sözleşmede ve
2. Komite, işbu Sözleşme
3. Komite üyeleri kişise
4. Komite üyeleri Taraf
5. Komite üyeleri, Tara
6. İlk seçim, Sözleşme
7. Komite üyeleri dört y
8. Altı yeni üyenin seçir
9. Komite üyelerinden k
10. Komite çalışmaları
11. Komitenin bu Sözle

12. Bu Sözleşme hükümlerine

13. Komite üyeleri, Birleşmiş

Madde 35

Taraf Devletlerce Sunulan

1. Her Taraf Devlet, Sözleşme

2. Bundan sonra, Taraf Devletler

3. Komite, raporların içeriğini

4. Komiteye ilk kapsamı

5. Raporlar, Sözleşme

Madde 36

Raporların Değerlendirilmesi

1. Komite, her raporu inceledikten

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

2. Bir Taraf Devlet, rap

3. Birleşmiş Milletler G

4. Taraf Devletler rapor

5. Komite, uygun gördü

Madde 37

Taraf Devletler ve Komite

1. Taraf Devletlerin her

2. Komite, Taraf Devlet

Madde 38

Komitenin Diğer Organl

Sözleşme hükümlerinin

1. Birleşmiş Milletler'in

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

2. Komite, yetkisini kull

Madde 39

Komitenin Raporu

Komite, her iki yılda bir

Madde 40

Taraf Devletler Konferansı

1. Taraf Devletler sözleş

2. Sözleşmenin yürürlü

Madde 41

Depozitör

Sözleşmenin deponitör

Madde 42

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□□□

İmzalanma

İşbu Sözleşme, 30 Mar

Madde 43

□□□□□□□□□□□□

Bağlanma İradesi

İşbu Sözleşme, imzacı

Madde 44

□□□□□□□□□□□□

Bölgesel Bütünleşme Ö

1. "Bölgesel bütü

2. Mevcut Sözleşmede

3. 45. maddenin 1. par

4. Bölgesel bütünleşme

Madde 45

□□□□□□□□□□

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Sözleşme, 20. d
2. Söz konusu 20. belge

Madde 46

□□□□□□□□□□

Çekinceler

1. Mevcut Sözleşmenin
2. İleri sürülen çekincel

Madde 47

□□□□□□□□□□

Değişiklikler

1. Herhangi bir Taraf D
2. Paragraf 1'e göre ka
3. Taraf Devletler konfera

Madde 48

□□□□□□□□□□□□

Çekilme

Herhangi bir Taraf Dev

Madde 49

□□□□□□□□□□□□

Erişilebilir Format

Bu sözleşme erişilebilir

Madde 50

□□□□□□□□□□□□

Orijinal Metinler

Bu sözleşmenin Arapça

Aşağıda imzaları bulun